

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever
te eigenaar van dit blad, groote Markt,
n° 51.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdag
's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr. »

Een blad afzonderlijk, 15 centimen.

Aankondigingen, 15 centimen per
drukregel.

TONGEREN, DEN 24 SEPTEMBER.

De geuzenbladen vertellen met eene blijkbare voldoening, dat Z. Ex. Mgr Cattani, apostolische nunciüs, door het liberaal schuim te Verviers uitgesloten werd.

Indien men eens een enkel fluitje rond de ooren van den ambassadeur of consul van den koning van Pruisen had doen klinken, wat zouden diezelfde bladen, protesteeren; wat zouden zij een streng onderzoek eischen!

En wij met hen, dewijl ieder gezant van vreemde mogendheid en toegelaten tot ons hof, recht heeft op bescherming, hetgeen overigens ieder vreemdeling in België heeft.

Welnu, Mgr Cattani is afgezant van het Vaticaan, aan het hof van onzen koning; indien de geuzen, zooals zij zeggen, hem hebben beleedigd, dan dient er een streng onderzoek plaats te hebben.

Over 't karakter van die beleediging zullen wij niet spreken; het is altijd eene lafheid iemand te beleedigen, doch vooral iemand die men weet, dat door zijne waardigheid niet antwoorden zal.

Op den markt van Tongeren van heden donderdag waren te koop gesteld 260 koeien, 23 kalveren, 62 schapen, 188 vette varkens en 1089 magere varkens.

BINNENLAND.

De feesten van Doornijk hebben zondag, zooals men voorzien had, een ontzaglijken toeloop vreemdelingen naar die stad gelokt. Uit Brussel alleen hebben de spoorreinen er ongeveer tien duizend reizigers naartoe gevoerd. Ofschoon het bestuur der spoorwegen alle mogelijke maatregelen had genomen, heeft het vervoer echter veel moeilijkheden opgeleverd. De reizigers, uit Gent vertrokken, zijn maar om twee uur des morgens terug in onze stad aangekomen. Met den avond werd de statie van Doornijk door duizenden en duizenden overrompeld, en moest men eindelijk alle ingangen sluiten, ofter zouden erge ongelukken gebeurd zijn.

De historische stoet was zoo prachtig, dat niemand zich herinnerde ooit iets dergelijks gezien te hebben. De Nerviers, Kledwig, Karel de Groot, Letade en Engelbert, twee doornijkse helden der kruistochten, de doornijkse gilden en neeringen. Keizer Karel, de prinses van Espinoy, de aartsbisschop Albrecht en Isabella, Lodewijk XV, de doornijkse patriotten, de vrijwilligers van 1850, de verschillende allegorische wagens, dit alles verzegeld van burger en krijgsmuziek en van detachementen ruitertij, leverde het luisterrijkste zigt op, beschenen als het was door eene heerlijke zon, die den glans der kostumen en den schitter van goud, zilver en staal nog verhoogde.

KLEURBLINDHEID. — Men weet, dat er sommige personen zijn, die het vermogen missen om kleuren te onderscheiden. Dikwijls is de persoon die daaraan lijdt, daar van geheel onbewust, tot eene toevallige omstandigheid het hem doet ontdekken. Men noemt dit gewoonlijk *daltonisme* naar den bekenden Engelschen natuur- en scheikundige Dalton, die 't bij zichzelf opmerkte en daarvoor waarnemingen mededeelde. Eenige daltonisten zien alleen roode stralen, andere alleen de groene stralen. Natuurlijk zulke personen ongeschikt tot het kennen der gekleurde seinen, waarvan op spoorwegen wordt gebruik gemaakt, er is derhalve ter voorkoming van ongelukken noodig, dat de administratie alleen zulke personen als wachters, machinisten, enz. aanstelt, waarvan het gebreken is, dat zij niet aan kleurblindheid lijden. Dat dit gebrek geenszins zoo zeldzaam is, als sommigen wellicht zouden meenen, blijkt uit eene mededeeling onlangs door doctor Favre aan het congres van natuur- en geneeskundigen te Lyon gedaan. Als geneesheer van de spoorwegmaatschappij van Parijs-Lyon, had hij, van 1864 tot 1868 1196 personen op dit punt onderzocht en daaronder 44 daltonisten (15 roode en 1 groene) gevonden; onder 728 personen, die in 1872 onderzocht werden, vond hij er niet minder dan 45. Hij schat zelfs het geheele getal der personen, die in Frankrijk in meerder of mindere graad ongeschikt zijn tot het kennen van kleuren, op bijna een millioen. Hij deed tevens opmerken, dat het gebrek niet altijd aangeboren is, maar dat het somtijds ontstaat door verwondingen en ziekten, zooals typhus, enz.

DE HANDEL IN PETROLEUM. — De eenmaal zoo bloeiende handel in dit artikel is in den laatsten tijd sterk achteruit gegaan. Elke nieuwe mail brengt eene Jobstijding. De laatste was wel, dat de groote firma Sonneborn en C^o, te Nieuw-York, die zich vooral met den uitvoer van petroleum bezig hield en te Hamburg haar filiaal heeft, haar betalingen moest staken, met een passief van 500,000 doll. De hoop, dat eindelijk hooger prijzen voor het artikel zouden worden besteed, is tot dusver niet verwezenlijkt, en er bestaat hoegenaamd geen vooruitzicht, dat hierin beterschap konnen zal.

Op 15 september 1870 was de prijs te Hamburg nog 22,12; op 15 september 1871, 18,25; op 15 september 1872, 19,69; op 15 september 1873, 14,80 en op 15 september 1874, 9,80 Rmk. Er is blijkbaar over productie en strikes en dergelijke kunstmiddeltes meer kunnen deze slechts tijdelijk neutraliseeren. De negen bronnen der Unie geven thans meer dan 50,000 barrels per dag, een hoeveelheid, welke het verbruik verre overtreft.

Thans zijn de Duitse en andere Europeesche entrepôts opgevuld met petroleum en er bestaat zulk een voorraad, dat op verbetering in de marktwaarde in de eerste jaren niet te rekenen valt. Het verbruik neemt onder andere 30 p. c. per jaar toe, terwijl de opbrengst, in korten tijd 100 p. c. vermeerderde.

BUITENLAND.

Frankrijk

EEN HUISGEZIN VERMOORD.

Men leest in de *Courrier de Lyon*:

« In het dorp Ampuis, canton Condrien (Rhône) reeds droevig vermaard van over twee jaar door eene moord, waarvan de pleger, de genaamde Bernard, te Lyon, geïllustreerd is geworden, leefde een huisgezin, samengesteld uit den vader Montant en de moeder Claudine Ducrot, vrouw Montant.

« Jean Montant was landbouwer; hij leefde eenvoudig en in overeenkomst met al de geburen.

« Bij hem was ook zijn broeder Pierre Montant, die hem in zijnen veldarbeid behulpzaam was.

« Maandag, rond zes ure s'avonds, zooals het de instructie heeft doen uitschijnen, greep in de woning der echtgenooten Montant, gewoonlijk zoo rustig en kalm, een wreed moordtooneel plaats.

« Pierre Montant vermoordde er eerst zijn broeder, dan zich naar den stal begevend, vond hij er zijne schoonzuster, welke hij met een breed broodmes trof.

« Breede en diepe wonden door de wetsdoctoren aan den hals der slachtoffers ontdekt, getuigen van het uiterste geweld, waarmede de slagen werden toegebracht.

« Na de misdaad voltrokken te hebben maakte de moordenaar zich meester van de twee lijken en sleepte ze naar boven, waar hij ze in het bed legde, gelaat tegen gelaat, alsof zij zouden geslapen hebben.

« Zijn bloedig en wreed beulewerk was nog niet voltrokken. Het gerucht van het tooneel dat wij komen te beschrijven had Maria, het jonge meisje der echtgenooten Montant doen wakker worden. Zij zag haren oom met bloed bedekt, die het lijk harer moeder voortsleepte.... Zij begon te schreeuwen en de moordenaar op haar tospringende, verzwigde haar.

« Hij vluchtte dan naar buiten; verscheidene getuigen hebben hem toen gezien en bemerkten dat hij geladen was met eenen zak en eene gaffel bij zich had.

« Aan den Rhone (stroom) gekomen, ging hij over den stroom bij middel van eene boot, die daar lag en sinds dien heeft men hem niet meer weergevonden.

« Het huis der echtgenooten Montant bleef stil gedurende gansch den dag van maandag, maar 's avonds verwittigden de geburen, die ongerust geworden waren, een anderen broeder van Jan Montant, die het schrikkelijk ongeluk bestadigde.

« De justitie werd in den nacht verwittigd, en dinsdag begaven de heer de Brix, substituit van den procureur der Republiek, de heer Guoz, instructierechter en twee wetsdoctoren zich naar Ampuis en openden een enquest, waarvan wij het kort verslag hebben medegedeeld.

« Het signalement des moordenaars werd in alle richtingen verzonden, en 's avonds ontdekte men bij den Rhone op omtrent 100 meters afstand van den overzeboot, de gaffel weer, welke hij 'smorgens had meegenomen.

« Eenige personen der streek denken dat Pierre Montant zich in den stroom verdrinken heeft om aan de gevolgen der misdaad te ontsnappen.

« De gevoelen van haat en wraak, welke dit afschuwelijk schelmstuk hebben ten gevolge gehad worden algemeen aan huislijken twist toegeschreven. »

Engeland.

Over eenige dagen hebben afgrijselijke tooneelen plaats gehad in het krankzinnigenhuis van Omagh (Ierland). Een ongelukkige zinneloze, die zijnen eigenen naam vergeten had, had de toelating gekregen om de gevaarlijke zotten te bezoeken, omdat hij geloofde eigenaar te zijn van dit gedeelte van het gesticht, en zich gaarne meester liet noemen. Een andere zinneloze, die zich eensklaps inbeelde dat de zoogezegde eigenaar niemand anders was dan de duivel randa hem langs achter aan met een keuterijzer en verbrijzelde hem den schedel op verscheidene plaatsen. De zot viel daarna den bewaker aan, maar men gelukte er in hem te ontwopenen.

SPOORWEGRAM BIJ NORWICH.

Men leest in den *Daily Telegraph* van 16 september: Heden heeft de treurige plechtigheid plaats gehad der begrafenis van een groot getal slachtoffers der ijzerlijke ramp, voorgevallen op de spoorweglinie van Norwich naar Yarmouth, in de

nabijheid van Thorpe. Men was vooral getroffen door de lijkist der ongelukkige miss Murray, die op denzelfden dag, in plaats van begraven te worden, hare bruiloft moest vieren. Een zeer talrijk en ingetogen publiek woonde de begrafenis bij. Men bewees de militaire eer aan de sergeanten Ward en Cassel, der militie van West-Norfolk. Verscheidene officiers van hun regiment waren hierbij in uniform tegenwoordig.

De spoorwegcompagnie heeft al de kosten op zich genomen, veroorzaakt door de verzorging der gekwetsten. Zekere heer Felce, aan wie eene rib verbrijzeld werd, en die verscheidene niet gevaarlijke kneuzingen heeft bekomen, ontvangt daarvoor eene vergoeding van zes pond sterling (150 francs) per week.

De toestand der gekwetsten, ten getalle van 60, is over 't algemeen zeer ernstig. Zekere miss Dent, van Norfolk, heeft niet minder dan zestien wonden en breuken aan borst, armen en beenen bekomen. Het onderzoek heeft den ganschen dag voortgeduurd, in tegenwoordigheid des bestuurders en der bijzonderste ambtenaars van de compagnie. De toestand van den heer B. Francis, den geneesheer die bij de botsing gevaarlijk gekwetst werd, boezemt de grootste onrust in.

Eindelijk eene arme dienstmeid, genaamd Susanna Browne, die slechts licht aan den voet gekneusd was, is door het roodvuur aangetast, die zoo ras vorderde, dat men zich heeft moeten haasten om haar het been af te zetten. Het arme meisje is onder deze operatie bezweken, waardoor het getal overlijdens tot 21 geklommen is. Men vrees dat dit getal nog zal vermeerderen.

Spanje.

Hendaye, 19 sept.

Ziehier den tekst van eenen brief, door Dorregaray aan generaal Moriones gezonden:

Het valt mij pijnlijk de pen te moeten opnemen, om een onderwerp te behandelen, waarmede ik mij reeds herhaalde malen heb bezig gehouden, zonder den uitslag te bekomen, welken ik gehoopt had. Maar de koning, mijn meester, wenshende zoo veel mogelijk de rampen van den oorlog te vermijden en den oorlog zelve op het menschlievendste tervin mogelijk te plaatsen, heeft mij gelast, eene laatste maal aan te dringen, om tot de verwezenlijking van dit doel te geraken, voor het welzijn onzer ongelukkige natie, en opdat ons nooit door iemand, onder geen voorwendsel zou kunnen ten laste gelegd worden, dat wij de middelen niet hebben voorgesteld om onnooide ongelukken en benadeelingen te vermijden.

Het gouvernement van Madrid heeft zijne toevlucht genomen tot willekeurige en schuldige maatregelen van het in beslagname der goederen, niet alleen der mannen, die strijden in de rangen van het koninklijk leger, maar ook van hunne families; het heeft al degene, die als Carlisten bekend zijn, in de gevangenis geworpen nevens de verachtlijkste booswichten.

Een andere ongehoorde maatregel is deze, namelijk van de families, die kinderen in het koninklijk leger hebben, 100 realen per maand te eischen en voor elke humer leden, die als soldaten van Karel VII dienen.

Eindelijk heeft men, onder voorwendsel dat de gevangene Carlisten pogen te ontsnappen of dat koninklijke strijdmachten aanrukken om hen te verlossen, het afschuwelijke schouwspel gegeven van dezelve op eene barbaarsche wijze te vermoorden, zooals het nog onlangs gebeurd is in Biscaye, met 4 soldaten der Biscaysche bataillons.

Ik heb meer dan eens tegen dergelijke schanddaden geprotesteerd, omdat ik het recht daartoe pntte in de wijze, waarop ik mij zonder ophouden gedragen heb, zoo ten opzichte van al degenen onzer tegenstrevers, die in handen mijner troepen gevallen zijn, als omtrent al de liberalen, die ons tegenstand bieden in de provincien, welke onder mijn bevelhebberschap zijn geplaatst.

Ik wend mij tot u voor de laatste maal, voor het geval dat het u behage, bevelen te geven in dien zin aan de troepen, waarover gij bevel voert, en uwen invloed te gebruiken bij de bevelhebbers der andere legerkorpsen, opdat er een einde kome aan dergelijke schanddaden, en dat het gouvernement van Madrid afzie van de gedragslijn, welke het volgt, namelijk de goederen aan te slaan van degenen, die Carlistische denkbeelden behlijden.

Laserna heeft in zijn antwoord op den brief van Dorregaray, de kwestie van den oorlog menschelijker te maken, ter zijde gelegd.

Het leger van Moriones bezet de posten van Barascain en van Carrinoain, en de Carlisten bezetten de hoogten van Carracas, tusschen Mendivil en Anorbe.

Een bataillon en een escadron republiekeinen hebben gepoogd Mendivil te veroveren, doch zij werden terug geslagen.

De *Epoca* verzekert dat Duitschland een klein escader uitrust, in bestemming voor de kusten van Cantabrië.

De republiekeinsche troepen welke zich te Bilbao bevinden, beschieten de versterkingen der Carlisten, en volgen hietoe de teekens, die hun van den berg Arril gedaan worden, alwaar generaal Morales en de bevelhebbers der Duitse konnonneerlooepen zich bevinden.

Politiek overzicht.

Men bereidt zich door gansch Frankrijk tot den strijd voor de kiezingen der generale raden, die binnen kort plaats grijpen. Die strijd zal hevig zijn. Men begrijpt dat die kiezingen eene voorbereiding zijn tot de groote kiesbeweging van 1875, welke over de lotbestemming van Frankrijk zal te beslissen hebben. Op dit oogenblik heeft de republiekeinsche denkwijze de bovenhand, doch de republiekeinen begrijpen dat om die te behouden, zij ijveriger dan ooit den strijd moeten voortzetten. Inderdaad zij hebben te strijden tegen de honapartische meiers, door den heer de Broglie in hun ambt hersteld, tegen den staat van beleg, die wordt volgehouden en nog door de heeren de Broglie, de Fourtou en Chabaud La Tour is verergerd geworden, en tegen de officieele candidatuur, in de kiezing van Maine-et Loir voor den dag gekomen.

De politieke oorzaken ter zijde gelaten, zal nog het geval eene groote rol in die kiezingen spelen. Er zijn departementen in welke bijna al de uittrede raadsleden republiekeinen zijn en in welke de minste nederlag de meerderheid veranderen kan. Er zijn er in welke de republiek tien stemmen mag verliezen, zonder het minste gevaar te loopen in minderheid te komen. In andere departementen integendeel, zooals bijvoorbeeld de Gironde, zou het verlies van twee zetels de meerderheid der republiekeinen tot de terugwerking doen overgaan. Daardoor kan men oordeelen of de strijd hevig zal zijn.

De tijdingen van het oorlogstoneel van Spanje doen nog altijd belangrijke voorvallen in 't Noorden voorzien. De bewegingen der Carlisten rondom Estella zouden eenen aanval tegen de Republiekeinsche legerbenden aanduiden, die tusschen Miranda en Vitoria wordt voorbereid, terwijl een deel der krijgsmacht van den pretendent het beleg van Pampeluna met hevigheid zou doorzetten.

De toestand dezer sterke plaats zou wel in het kort bedenkelijk kunnen worden; het beleg moet nog al streng zijn, ingezien het gouvernement noodzakelijk geoordeeld heeft aan al de inwoners voor te schrijven, aan de overheid op te geven de hoeveelheid koorn en meel, die zij bezitten. Groote straffen zullen toegepast worden aan de personen, plichtig van valsche verklaringen te hebben gedaan. Bovendien, de bronnen, die de stad van water voorzien, zijn door de Carlisten afgesneden. De bezetting van Pampeluna, door de Carlisten, zou de doodslag der Republiekeinsche zaak in het Noorden zijn. Inderdaad, deze stad is de sleutel van Navarra en zij beheerscht al de wegen, die er uitloopen.

De Carlisten gaan voort met de telegraphen te vernielen, en de circulatie op de ijzerenwegen te onderbreken, een bewijs, dat zij geene vijanden ontmoeten, of sterker zijn dan deze.

Generaal Moriones bedreigt de stellingen der Carlisten langs den kant der vallei van Carrascal.

De lijn van den Ebre wordt bewaakt.

De Carlistische brieven verzekeren, dat de brief van den keizer van Rusland aan don Carlos, echt en niet oud is.

Zij voegen er bij, dat don Carlos, aan het hoofd van zijn leger, aan Moriones den slag aanbiedt, die weigert, waarschijnlijk omdat hij versterkingen afwacht.

De katholieke bladen van Rome melden, dat de Paus eergisteren een deel van den Romeinschen adel, aan den H. Stoel getrouw gebleven, en de deputaten der katholieke sociëteiten van Rome, ontvangen heeft.

De voorzitter eener deputatie heeft eene redevoering gelezen, waarin hij «den noodlottigen dag betreurt, die de grootste schande is der beschaafde wilden van het ondankbare Europa.»

Hij heeft er bijgevoegd:

«Al de menschelijke hoop, die u tot hietoe ondersteunde, is verloren. Wij zijn nu tusschen de verslagenheid, en God. Sedert vier jaren lijden wij, en de harteloozen, die ons door het ijzer en het vuur onder het juk gebracht hebben, beleedigen ons gedurig; God schijnt doof te blijven voor onze stem; maar gij, H. Vader, spreekt en versterkt ons.»

Pius IX heeft daarop geantwoord met eene redevoering, die de bladen beloven af te zullen kondigen.

De Koning van Holland heeft gisteren den wetgevenden zitting geopend. In zijne redevoering heeft hij de hartelijke viering van den verjaardag zijner troonsbeklimming herinnerd, en gezegd, dat de betrekkingen met al de mogendheden vriendelijk waren, dat de financieele toestand en de oogst in eenen gunstigen toestand verkeerden, dat groote openbare werken gingen uitgevoerd en dat de droogmaking van een deel der Zuiderzee als aanstaande mag gerekend worden; eindelijk, dat de gedeeltelijke herziening van het wetboek gereed was. De Koning heeft verklaard dat het gouvernement vervolgens ernstig zal denken aan de noodzakelijke veranderingen van de tegenwoordige wetten op het onderwijs. De tijdingen uit Atchin doen voorzien, dat de voorzichtigheid en de standvastigheid van het leger over den weerstand zullen zegeprelen, dien het gouvernement te Sumatra ontmoet. Zijne redevoering eindigende, heeft de Koning de zeemacht en het leger der India lof toegezwaaid.